

Saksbehandlar: Mari Johansen Aune, Fylkesrådmannen
Sak nr.: 17/8987-8

Førde - Kommuneplan 2018 - 2030

Fylkesrådmannen rår fylkesutvalet til å gjere slikt vedtak:

1. Planframlegget inneheld ikkje ein handlingsdel. I følgje Plan- og bygningslova §11-1 skal samfunnsdelen til kommuneplanen ha ein handlingsdel som viser korleis planen skal følgast opp i dei neste fire åra.
2. Det er ei styrke ved planframlegget at ein har konkretisert korleis kvart tiltak skal følgjast opp i arealdelen. Ein bør likevel styrke føringane for arealdelen ved å vise kor store areal som trengs for å følgje opp dei einskilde tiltaka, kva eigenskapar areala bør ha mv.
3. Klimaomstilling bør vere eit noko meir sentralt tema i samfunnsdelen med handlingsdel, og med føringar for arealdelen.
4. Det er positivt at ein skal følgje opp tiltaka i sentrumsstrategien ved å utarbeide ein sentrumsplan. Denne bør kunne bli ein områdeplan for heile Førde sentrum.
5. Planframlegget legg opp til at minimum 50% av bustadbygginga skal vere i sentrumsnære område. Det er ikkje definert kva som er sentrumsnære område. Ambisjonsnivået for dette bør òg vurderast nærare.
6. Planframlegget bør definere eit generelt mål knytt til tilstanden på naturmiljø, inkludert vassmiljø. Kommunen si målsetting og tiltak i samfunnsdelen bør spegle at ein skal oppnå god miljøtilstand i alle vassførekomstar innan 2021.

Vedlegg:

1. Kommuneplanen sin samfunnsdel 2018-2030 – høyringsutkast
2. Framlegg til høyringssvar til Førde kommune, samfunnsdelen til kommuneplan 2018-2030

SAKSFRAMSTILLING

1. Samandrag

Hovudintrykket er at planen har ein oversiktleg struktur, der det er enkelt å lese samanhangen mellom målbilete, skildringa av no-situasjonen, ønska framtidsbilete og tiltaka. Vi kjem i vårt høyringssvar med planfaglege innspel til korleis planen med tiltak, handlingsdel og føringar for arealdelen kan styrkast. I tillegg har fylkeskommunen som planfagleg mynde innspel knytt til korleis kommunen bør følgje opp fagområda klima, kulturarv, næring, sentrumsutvikling, attraktive bustader og naturmiljø.

Saksframstillinga er ei noko kortfatta samanstilling av høyringssvaret, med fokus på dei punkta som er mest relevante ut frå regionale og nasjonale føringar. Framlegg til høyringssvar til kommunen ligg som vedlegg til saka.

2. Bakgrunn for saka

Førde kommune har lagt utkast til samfunnsdel til kommuneplanen på høyring. Gjeldande samfunnsdel i kommuneplanen blei vedteken i 2014 med visjonar fram mot 2026. Bystyret i Førde vedtok i kommunal planstrateg 2016-2020 at det skal gjerast ei enkel rullering av kommuneplanen sin samfunnsdel og arealdel. Det vart utarbeidd eit felles planprogram for dei to planane hausten 2017. Planprogrammet var sak i regionalt planforum 13.12.2017 og fylkeskommunen skreiv då høyringsuttale til saka.

Kort om planen

Førde vert del av ny Sunnfjord kommune frå 2020, og ein skal då utarbeide ein ny felles kommuneplan for den nye kommunen. Kommunen har difor valt at ein denne gongen skal gjennomføre ei enkel rullering av kommuneplanen. Ein har valt å bygge vidare på dei fokusområda som ligg i gjeldande plan. Den overordna målsettinga i planen er ført vidare frå gjeldande plan: ***Fram mot 2030 skal Førde ha ein årleg folketalsvekst på minimum 1,5 % og ei sysselsettingsvekst som ligg minst på landsnitt.***

For å nå det overordna målet har planen 3 fokusområde som ein meiner er sentrale for å oppnå vekst. Til kvart fokusområde er det peika ut kva kommunen skal satse på for å nå måla i 2030. Satsingsområda er vidare organisert i kvart sitt delkapittel, der ein ser nærmare på status i dag, med sterke sider og utfordringar, og tiltak som ein vil gjere for å nå målet innan 2030. Lista over tiltak inneheld og føringar for arealdelen. Til sist i planen har ein prioritert 10 av tiltaka frå planen som er prioritert for oppfølging i kommuneplanen sin handlingsdel dei neste 4 åra.

	Fokusområde	Dette satsar vi på
Førde som samfunn	Førde – ei drivkraft i regionen	<ul style="list-style-type: none"> - Førde i vekst - Førde – eit berekraftig samfunn tilpassa klimaendringane - I Førde har vi varierte arbeidsplassar, gode utdanningstilbod og er attraktive for nyetablerarar - Førde skal vere kjent som ein kompakt by med urbane kvalitetar, pulserande kulturliv og internasjonalt mangfald
	Førde – for menneske i alle livets fasar	<ul style="list-style-type: none"> - Førde har alle ein god stad å bu - I Førde er vi aktive og har ei meningsfull fritid - I Førde har vi trygge og gode oppvekstvilkår - I Førde er vi godt rusta til å møte endra folkesamansetnad
Førde som organisasjon	Førde kommune – ein berekraftig og effektiv organisasjon	<ul style="list-style-type: none"> - Førde kommune - ei drivkraft i utvikling av berekraftige og gode tenester - Førde kommune - ein attraktiv, inkluderande og god arbeidsplass

3. Vurderingar og konsekvensar

Handlingsdelen

Framlegget frå Førde kommune inneheld lister med moglege tiltak for alle deltema i planen. Inntrykket er at det er god samanheng mellom dei utgreiingane som er gjorde og dei tiltaka som er lista opp. ***For å styrke tiltaka bør ein vise kven som har ansvaret for gjennomføring og kven som er aktuelle samarbeidspartnarar i kvart tilfelle.*** Fylkeskommunen ønskjer å vere ein samarbeidspart for kommunen. Våre fagavdelingar vil kunne ha tiltak og program som kan vere ei støtte i dette. Vi har og støtteordningar for tiltak innan nærings- og samfunns-utvikling.

For å styrke koplinga til eigen økonomiplan bør ein så langt det er mogleg tydeleggjere kostnad for tiltaka og ressursfordeling mellom dei ulike tiltaka.

Planen inneheld ikkje ferdig handlingsdel, men kapittel 6 legg føringar for handlingsdelen. Slik vi forstår det skal handlingsdelen vedtakast som eiga sak på eit seinare tidspunkt, men det er noko uklart når og korleis dette skal skje. Slik planen no ligg føre oppfyller ein ikkje kravet i plan- og bygningslova §11-1, som seier at samfunnsdelen til kommuneplanen skal ha handlingsdel som viser

korleis planen skal følgast opp dei neste fire åra. **Samfunnsdelen er difor ikkje fullstendig før det er utarbeidd ein handlingsdel.**

Føringar for arealdelen

Samfunnsdelen skal legge føringar for arealdelen. Det er ei styrke ved framlegget at ein har vist korleis kvart tiltak skal følgast opp i arealdelen. ***Ein bør likevel styrke føringane for arealdelen ved å konkretisere var og kor store areal som trengs for å følgje opp dei ulike tiltaka, kva eigenskapar dette arealet bør ha mv. Meir konkrete innspel til faglege føringar for arealdelen følgjer under utgreiingane av fagområda klima, kulturarv, næring, sentrumsutvikling, attraktive bustader og naturmiljø.***

Klima

Regional plan for klimaomstilling 2018-2021, med tilhøyrande kunnskapsgrunnlag, plandel og handlingsprogram blei vedtatt i fylkestinget i juni 2018. Planen legg føringar for korleis fylket skal klimaomstille seg, og legg opp til ei klimaomstilling som inkluderer både utsleppsreduksjon, klimatilpassing og samfunnsendring. I framlegg til samfunnsdel har kommunen ikkje presisert kva ein meiner med *klimaomstilling* og korleis ein definerer eit *berekraftig* samfunn. Kommunen er med å lagar den fyrste kommunale planen med klimaomstilling som hovudtema. Tiltak knytt til klima verker likevel ikkje godt nok ivareteke når det kjem til ambisjonar og konkretisering av tiltak. Klima er heller ikkje prioritert i føringane for handlingsdelen. ***Samfunnsdelen bør ha tydeleg samheng med den kommunale planen om klimaomstilling. Klimaomstilling bør difor ha ein meir sentral plass i samfunnsdelen og i handlingsdelen.***

Vi viser til vårt innspel til planprogrammet for kommuneplanen. ***Samfunnsdelen bør legge tydelegare føringar for korleis målsettinga om klimaomstilling skal følgast opp i arealdelen til kommuneplanen gjennom retningslinjer og rutinar for arealbruk.***

Eit trygt samfunn må og vere tilpassa klimaendringane som vi opplever i dag og i framtida. ***Som føring til arealdelen bør kommunen, i tillegg til å sikre areal til dei ulike utbyggingsføremåla, legge føringar for korleis areala skal vere tilpassa klimaendringane.***

Samfunnsdelen inkluderer drøftingar kring klimatilpassing, men i mindre grad drøftingar om utsleppsreduksjon og andre aspekt ved klimaomstilling. ***Samfunnsdelen bør presisere korleis kommunen skal ta ein leiande posisjon i dette arbeidet. Dette bør og følgast opp i føringar for arealdelen.*** Slike føringar er særleg relevante for nye utbyggingsområde eller for nye større tiltak. Til slike område eller tiltak kan ein arealdelen legge føringar t.d. knytt til energiløysingar og tilrettelegging for kollektive løysingar.

Kulturarv

Det er positivt av kommunen har kome i gong med utarbeiding av lokal kulturminneplan og at samfunnsdelen legg opp til at innbyggjarane skal bli godt kjende med Førde si historie og sentrale kulturminne. I dette arbeidet skal kommunen samarbeide med Musea i fylket, fylkeskommunen og lag og organisasjonar om formidling av kulturarv og lokal kunst- og kulturhistorie. Dette er tiltak som er i tråd med satsingane i regional plan for kultur og som fylkeskommunen ynskjer å støtte opp om.

Næring

Det er positivt at sysselsettingsvekst er ei sentral målsetting i planen, og at ein legg opp til å følgje opp strategisk næringsplan for Sunnfjord. Det er også bra at ein følgjer opp målsettinga ved å legge føringar for arealdelen. ***Føringane for arealdelen bør vere noko meir konkrete når det gjeld å definere kvar i kommunen ein skal utvikle ulike typar næringsareal, og kva føringar som bør gjelde for næringsareala. Basert på regional strategi for tettstadutvikling og senterstruktur skal detaljhandel primært lokalisrast i sentrumsområde.***

Sentrumsutvikling

Det er positivt at ein gjennom satsingsområdet «Førde er kjent som ein kompakt by med urbane kvalitetar, pulserande kulturliv og internasjonalt mangfald» legg vekt på å styrke sentrumsutviklinga og omdømmebygginga i Førde. Dette er i tråd med satsingane i [regional strategi for tettstadutvikling og senterstruktur](#). Vi saknar at satsinga på sentrumsutvikling er prioritert i føringane for handlingsdelen.

I tiltak under dette satsingsområdet står at 50% av bustadbygginga skal skje i sentrumsnære område. Førde har i arealdelen til kommuneplanen definert sentrumsområdet i Førde sentrum. Ein har ikkje definert kva som utgjør «sentrumsnære område». **I arealdelen til kommune-planen bør ein definere geografisk kva som er rekna som sentrumsnære område. I tråd med regional strategi for tettstadutvikling og senterstruktur bør ein i tillegg avgrense tettstad(ane) i arealdelen. Ambisjonsnivå på 50% bør òg vurderast nærare.**

Det er positivt at ein skal følgje opp tiltaka i sentrumsstrategien ved å utarbeide ein sentrumsplan. Sentrumsplanen bør vere ein områdeplan for heile Førde sentrum, der ein ser heilskapleg på utfordringar og utviklingsmoglegheiter for sentrumsområdet. Vi viser elles til vårt høyringssvar på planprogrammet til kommuneplanen, og til Regional strategi for tettstadutvikling og senterstrategi.

Attraktive bustader

Gjennom satsingsområda «I Førde har alle ein god stad å bu!» og «Førde er kjent som ein kompakt by med urbane kvalitetar, pulserande kulturliv og internasjonalt mangfald» legg planen opp til at minimum 50% av bustadbygginga skal vere i sentrumsnære område. Vidare har ein i føringane for handlingsdelen valt å prioritere «sikre attraktive areal til bustadbygging i heile kommunen».

I tillegg til å definere i kva område ein skal fokusere planlegginga av nye bustader/ bustadområde, bør arealdelen og legge føringar for kva kvalitetar som skal ligge til bustadområda og føringar som gjeld ved utbygging. Arealdelen til kommuneplanen bør legge tydelege føringar for at bustadbygging i sentrale delar av Førde skal ha høg arealutnytting. I tillegg bør ein ha føringar som sikrar utvikling av god infrastruktur for gåande, syklande og reisande med kollektivtransport. Ved fortetting av eksisterande sentrum/bustadområde er det viktig at ein tek i vare og vidareutviklar ein god og samanhengande grønstruktur, universell utforming og at omsynet til barn og unge vert godt ivareteke.

Naturmiljø

Planen bør definere eit generelt mål knytt til tilstanden på naturmiljø, inkludert vassmiljø, i kommunen.

Den regionale planen for vassforvaltning for Sogn og Fjordane vassregion 2016 - 2021 fastset miljømål som viser korleis vi ynskjer å forvalte vassmiljøet og vassførekomstane i eit langsiktig perspektiv. Det generelle miljømålet er minimum god miljøtilstand for vassførekomstane innan 2021, med mindre unnatak er gjeven. **Kommunen si målsetting og tiltak i samfunnsdelen bør spegle at ein skal oppnå god miljøtilstand i alle vassførekomstar i kommunen innan 2021.**

Samfunnsdelen bør i tillegg legge føringar for arealdelen slik at arbeidet med å nå miljømåla vert forankra i heile kommuneplanen og integrert i plan- og byggesakar.

4. Konklusjon

Samfunnsdelen slik den er lagt fram manglar handlingsdel. Kommunen må gjere greie for korleis ein tenker oppfylle lovkravet i pbl §11-1. Tiltaka som er definert i planen kan styrkast ved å vise kven som har ansvar for gjennomføring, kven ein tenkjer samarbeide med og korleis økonomiske midlar skal prioriterast. Føringane for arealdelen kan styrast på ved å konkretisere noko meir. Meir konkrete faglege innspel til arealdelen er gitt under fagtema klima, kulturarv, næring, sentrumsutvikling, attraktive bustader og naturmiljø i høyringssvaret. I tråd med regional plan for klimaomstilling og

arbeid med plan for klimaomstilling for Førde kommune er det ønskeleg med ei tydelegare satsing på klimaomstilling.